



Zaaknummer: Z/23/176176/D-543438

Raadsvoorstel

Datum collegevergadering: 28 mei 2024

Datum raadsvergadering: 5 juni 2024

Portefeuillehouder : Wethouder
Harm Jan Kuper

Volgnummer : 14

Korte inhoud

Met het facetbestemmingsplan Archeologie worden archeologische verwachtingen en waarden beschermd. Dit plan biedt snel duidelijkheid voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Onderwerp

Facetbestemmingsplan Archeologie Westerwolde

Voorgesteld besluit

Uw raad wordt voorgesteld:

1. De nota van beantwoording zienswijze 'Facetbestemmingsplan Archeologie Westerwolde' vast te stellen.
2. De dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie [1 t/m 6]' te verwijderen van c.q. toevoegen op de verbeelding ter plaatse van de in bijlage 3 weergegeven locaties.
3. De dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 1' toe te kennen op de verbeelding aan de locaties van de Vesting Bourtange en Vesting Oudeschans in plaats van de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 2';
4. Een oppervlaktevrijstelling van 1m² op te nemen in artikel 3.2.1, artikel 3.2.3 en artikel 3.3.2d van de planregels van het facetbestemmingsplan betreffende de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 1' (in plaats van 0m²);
5. Het 'Facetbestemmingsplan, Archeologie Westerwolde' (met planidentificatienummer NL.IMRO.1950.BP2310-vs01) met verwerking van hiervoor bedoelde wijzigingen ten opzichte van het ontwerp, gewijzigd vast te stellen.

Inleiding

Om archeologische waarden en verwachtingen te beschermen en te borgen, door dit vroegtijdig mee te laten wegen bij de beoordeling van ruimtelijke ontwikkelingen, hebben we opdracht gegeven tot het opstellen van een archeologische waarden- en verwachtingenkaart (inventarisatiekaart), met daarbij ook een voorstel voor een beleidsmatige vertaling. Op de archeologische waarden- en verwachtingenkaart zijn alle bekende en aantoonbaar te verwachten archeologische waarden binnen het grondgebied van de gemeente Westerwolde opgenomen.

Het beleidsvoorstel bestaat uit een beleidskaart en planregels. Met de beleidskaart en de planregels verwerkt in voorliggend facetbestemmingsplan, wordt een voorstel gedaan voor de planologische bescherming van deze waarden.

Beoogd effect - wat willen we bereiken?

De bescherming van de archeologische waarden- en verwachtingen en de borging van het vroegtijdig mee laten wegen van de archeologische waarden- en verwachtingen bij ruimtelijke planvorming. Ook ontstaat vroeg in het proces duidelijkheid over het al dan niet nodig zijn van archeologisch onderzoek en kan eventuele vertraging worden voorkomen.

Argumenten

1. Rekening houden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed

Op grond van verschillende wetten, moeten wij rekening houden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed. Het is dus geen keus dat wij rekening moeten houden met archeologie, maar een verplichting. Tot op zekere hoogte hebben wij beleidsvrijheid om dit beleid vorm te geven. Hierbij hebben wij onder andere de 'Handleiding opstellen gemeentelijke archeologische inventarisatiekaarten' gehanteerd.

Volgens de Monumentenwet 1988 moesten gemeenten bij het vaststellen van het bestemmingsplan rekening houden met de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten. Ook is het sinds 2008 op grond van het Besluit ruimtelijke ordening verplicht om een beschrijving van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden. Veelal gebeurt dit in de vorm van een archeologische waarden- en verwachtingenkaart. Indien een dergelijk instrument ontbreekt, dan is het bij ruimtelijke ingrepen zonder nader onderzoek niet aan te tonen dat er rekening gehouden is met archeologie.

Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Ook deze wet bepaalt dat rekening moet worden gehouden met cultureel erfgoed bij het maken van ruimtelijke plannen door onder andere rekening te houden met (verwachte) archeologische waarden. Onder de Omgevingswet moeten gemeenten projecten kleiner dan 100 m² in beginsel vrijstellen van de archeologische onderzoeksplicht. De gemeente kan echter een grotere of kleinere vrijstellingsgrens vastleggen. Indien wij geen op Westerwolde toegespitst beleid hebben, dan is de grens dus 100 m². Voor elke ingreep groter dan 100 m² moet dan onderzoek plaatsvinden.

2. Totstandkoming beleid en proces

Om te komen tot een archeologische waarden- en verwachtingenkaart heeft Libau gebruik gemaakt van beschikbare bronnen en heeft archeologen met specifieke kennis van het gebied bevestigd. Ook zijn drie historische verenigingen aangeschreven. LTO is ook geïnformeerd over ons voornemen. De vier partijen hebben de inventarisatiekaarten ontvangen. Vervolgens zijn de opmerkingen verwerkt in een concept archeologische waarden- en verwachtingenkaart.

3. Inhoudelijke afwegingen

Zoals aangegeven heeft de gemeente beleidsvrijheid als het gaat om de wijze hoe omgegaan wordt met archeologie. Bij het vaststellen van het omgevingsplan moet rekening worden gehouden met bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten. Aantoonbaar betekent niet dat de gemeente aannemelijk moet maken dat er archeologie wordt aangetroffen. Het betekent dat de mogelijkheid tot het aantreffen van een archeologisch monument op een locatie goed onderbouwd moet zijn. Zoals het beleid aangeeft: "Met 'aantoonbaar' wordt bedoeld dat de verwachting gebaseerd is op relevante bodemkundige, archeologische en/of historische informatie."

Kanttekeningen

Er is één zienswijze ingediend op het facetbestemmingsplan. Het plan is daarop (licht) aangepast door het verwijderen van een dubbelbestemming bij bepaalde locaties.

Archeologisch onderzoek had hier reeds plaatsgevonden, maar was pas later in het systeem opgevoerd en was daardoor nog niet meegenomen en/of anderszins geborgd via de provinciale ontgrondingsvergunning. In de nota van beantwoording zienswijze leest u de precieze beantwoording.

Tevens is dit aanleiding geweest om in bredere zin nog te kijken naar nieuwe archeologische onderzoeken die uitgevoerd zijn tussen de aanvankelijke peildatum (1 juli 2022) en nu. In die tijd zijn nog 26 onderzoeken opgevoerd in het landelijke systeem voor archeologische onderzoeken. Deze zijn ook nog verwerkt in het voorliggende plan, waardoor deze volledig actueel is. (zie bijlage 3 voor deze wijzigingen). Aanvankelijk was ook een facetbeheersverordening voor het plangebied Emslandermeer in voorbereiding. In verband met de komst van de Omgevingswet is deze geïntegreerd in het voorliggende bestemmingsplan.

Alternatieven

Niet van toepassing

Financiën

De kosten worden gedekt uit het bestaande afdelingsbudget RO.

Aanpak en uitvoering

Het facetbestemmingsplan zal via de gebruikelijke en wettelijke wijze worden gepubliceerd. Tegen deze besluiten kan beroep worden aangetekend.

Bijlagen

1. Het facetbestemmingsplan (verbeelding, planregels, toelichting en bijlagen);
2. Nota van beantwoording zienswijze;
3. Overzicht wijzigingen verbeelding;

Sellingen, 5 juni 2024

Het college van burgemeester en wethouders van Westerwolde,

H. Scheper,
gemeentesecretaris

mr. L.J. Klaassen,
wnd. burgemeester

Nummer 14.

De raad van de gemeente Westerwolde;

Gelezen het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders d.d. 28 mei 2024.

gelet op: artikel 3.8 van de Wet op de ruimtelijke ordening;

besluit:

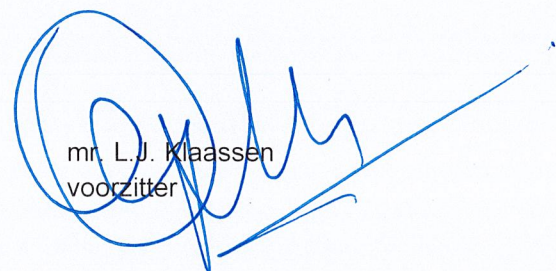
1. De nota van beantwoording zienswijze 'Facetbestemmingsplan Archeologie Westerwolde' vast te stellen.
2. De dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie [1 t/m 6]' te verwijderen van c.q. toevoegen op de verbeelding ter plaatse van de in bijlage 3 weergegeven locaties.
3. De dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 1' toe te kennen op de verbeelding aan de locaties van de Vesting Bourtange en Vesting Oudeschans in plaats van de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 2';
4. Een oppervlaktevrijstelling van 1m² op te nemen in artikel 3.2.1, artikel 3.2.3 en artikel 3.3.2d van de planregels van het facetbestemmingsplan betreffende de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 1' (in plaats van 0m²);
5. Het 'Facetbestemmingsplan, Archeologie Westerwolde' (met planidentificatienummer NL.IMRO.1950.BP2310-vs01) met verwerking van hiervoor bedoelde wijzigingen ten opzichte van het ontwerp, gewijzigd vast te stellen.

Dit is besloten in de openbare vergadering van 5 juni 2024.

Namens de raad,



drs. Patrick Dave Nap CMC
raadsgriffier



mr. L.J. Klaassen
voorzitter